

C209 – BIN17

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

18 april 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Hubert Brouns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de ontoereikende compensatie van de fiscale armoede van de gemeenten door het Gemeentefonds	1
Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de fusie van intercommunales	4
Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mobiliteit en de evaluatie van het personeel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	6

Voorzitter: de heer Norbert De Batselier

Vraag om uitleg van de heer Hubert Brouns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de ontoereikende compensatie van de fiscale armoede van de gemeenten door het Gemeentefonds

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

De heer Hubert Brouns: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het is algemeen bekend dat het Gemeentefonds een belangrijke plaats inneemt voor de invulling van de financieringsbehoeften van de gemeenten. Iedere gemeentenaar weet dat het fonds een aanzienlijke en zelfs noodzakelijke bron van inkomsten is op gemeentelijk vlak.

Het Gemeentefonds heeft ook een essentiële herverdelende functie, of dat zou het toch moeten hebben. Zo wordt 30 percent ervan verdeeld op basis van de fiscale armoede. Daarvan wordt 19 percent op de omgekeerde evenredigheid van de totale opbrengst van de personenbelasting van de inwoners berekend en 11 op de omgekeerde evenredigheid van het totale belastbare kadastrale inkomen. Die herverdeling is dus nodig omdat 1 percent aanvullende personenbelasting of 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing een totaal ander gewicht krijgen afhankelijk van het inkomen van de inwoners.

Uit recente cijfers blijkt dat de gemiddelde opbrengst die gemeenten uit 1 percent APB halen 32,40 euro bedraagt. Voor gemeenten zoals Sint-Martens-Latem, Keerbergen en De Pinte stijgt dat zelfs tot 50 euro, terwijl heel wat gemeenten uit de Westhoek en Zuid-Limburg het moeten stellen met een opbrengst van niet meer dan 18 euro uit 1 percent APB.

Voor de onroerende voorheffing blijken de verschillen nog groter te zijn. De gemiddelde opbrengst van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing bedraagt in Vlaanderen 16,85 euro, maar gemeenten zoals Drogenbos, Knokke-Heist en Zaventem halen een opbrengst van zowat 50 euro. Kleinere gemeenten zoals Lierde, Houthulst en Heers moeten het dan weer stellen met een opbrengst van zowat 8 à 9 euro. Dat verschil is enorm. Hoe fiscaal armer een

gemeente, hoe hoger de aanslagvoeten moeten zijn om toch nog iets te kunnen innen.

De VVSG wijst erop dat fiscaal arme gemeenten veel minder ontvangen uit het Gemeentefonds dan fiscaal rijke gemeenten. De VVSG stelt dat er in 2005 313 miljoen euro ging naar compensaties voor de ongelijkheid op het vlak van de APB, en er ging 185 miljoen euro naar de compensatie voor de ongelijkheid op het vlak van de onroerende voorheffing. Dat zijn al fantastische bedragen, maar het wordt pas echt interessant als de VVSG aantoont dat de bedragen voor de fiscale herverdeling veel te laag zijn om van een echte herverdeling te kunnen spreken. Er zou namelijk 967 miljoen euro nodig zijn om alle Vlaamse gemeenten bij een tarief van 7 percent APB eenzelfde opbrengst per inwoner te garanderen. Voor de onroerende voorheffing zou er zelfs 1,7 miljard euro nodig zijn om de lat gelijk te leggen.

Mijnheer de minister, vindt u de bestaande compensatie voor de fiscale armoede uit het Gemeentefonds voldoende? Ik hoop dat u daar negatief op antwoordt. Deelt u de analyse van de VVSG, zoals ik ze hierboven heb geschetst? Is het verschil werkelijk zo groot als in de analyse staat vermeld? Hoe valt het volgens u te verklaren dat de fiscaal arme gemeenten minder uit het Gemeentefonds ontvangen dan de fiscaal rijke gemeenten?

De heer Francis Vermeiren: Ik wil niets afdoen aan de problematiek van de fiscaal arme gemeenten, maar wil de zaken enigszins relativeren. Ik heb bij de herverdeling van het Gemeentefonds vastgesteld dat men voor bepaalde gemeenten, waaronder de hierboven genoemde, gedurende een hele tijd de sommen heeft bevroren. De vraag die men kan stellen in verband met de belastingen die men bij de burger int, is de volgende: zijn deze belastingen het gevolg van redelijke inkomsten of van een degelijk financieel beheer? Gemeenten met grotere fiscale inkomsten hebben misschien ook een grotere taak inzake bijvoorbeeld tewerkstelling.

Mijn gemeente verschaft werk aan bijna 100.000 mensen in de onmiddellijke regio. Ik weet hoeveel verplichtingen dat inhoudt op het vlak van brandweer, politie of infrastructuur. De leningslast ligt

daardoor vrij hoog, bijna de hoogste van het land. Men moet er dus op letten dat men geen appels met citroenen vergelijkt en niet degene die een andere soort bijdrage aan de gemeenschap levert, bestraffen. Ik heb er natuurlijk niets op tegen dat er oog is voor diegenen die in moeilijkheden geraken door de wijze van herverdeling. Men mag echter niet zomaar de ene met de andere gemeente vergelijken. Daar wilde ik even de aandacht op vestigen.

Minister Marino Keulen: De meeste mensen hier dragen de gemeenten een groot hart toe en zijn er soms nog actief in. Het is een heel interessant debat dat wel vaker wordt gevoerd. In juli 2002 is het nieuwe Vlaamse Gemeentefonds bij middel van decreet ingesteld. Het uitgangspunt was dat niemand minder mocht krijgen, maar er werden wel bepaalde accenten gelegd.

Men mag niet vergeten dat de gemeenten in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor hun basisfinanciering. Vlaanderen zorgt voor aanvullende financiering en laat voor een deel het solidariteitsmechanisme gelden. Het herverdeelt zodat ook de fiscaal arme gemeenten de nodige armslag krijgen om een beleid te ontwikkelen.

Toen het nieuwe Gemeentefonds werd ingevoerd, werd ervoor gekozen om bepaalde accenten te leggen. Onder andere werd toen gesteld dat de centrumfunctie nadrukkelijk aan bod moest komen. Een van de punten was dat 40,8 percent van de totale dotatie aan bijzondere financiering gaat naar de centrum- en provinciale steden. Het versterken van de centrumfunctie was namelijk een van de belangrijkste krachtlijnen van de hervorming van het Gemeentefonds. Dat geldt voor de twee grootsteden, de elf centrumsteden en een aantal provinciale steden. De volgende vier criteria gelden voor alle andere steden en gemeenten.

De tweede belangrijke krachtlijn was de solidariteitsversterking tussen de potentieel rijkere en de armere gemeenten. Daarom wordt 30,2 percent van de middelen verdeeld op basis van de fiscaliteit. Als abstractie wordt gemaakt van het criterium van de bijzondere financiering of het eerste criterium over de bijzondere financiering van de centrum- en de provinciale steden, loopt het aandeel van de fiscaliteit zelfs op tot 51 percent.

Parameter 3 bevat de integratie van het Sociaal Impulsfonds en de optie om het Gemeentefonds

als basisfinanciering voor de OCMW's te voorzien. Daardoor wordt 15 percent van de middelen via de sociale criteria verdeeld. Vandaag gelden meer dan ooit sociale criteria, veel meer dan vroeger. Zo zijn er criteria inzake sociale huisvesting en kansarmoede en ook het aantal leefloners dat in een gemeente verblijft, speelt zwaar mee.

Centrumfuncties spelen in de grotere steden al in de bijzondere financiering. Ook voor de kleinere steden en gemeenten wil men de centrumfunctie honoreren, en daarom gaat nog eens 8 percent – dat is 13,5 percent als men parameter 1 buiten beschouwing zou laten, waardering van de centrumfuncties – naar die steden en gemeenten.

De laatste parameter gaat over het feit dat 6 percent van de dotatie werd gereserveerd voor de waardering van de open ruimte en de landelijkheid. Abstractie gemaakt van parameter 1 loopt dat op tot 10,1 percent. Op die manier werd ook aan de kleinere entiteiten wat extra soelaas geboden.

Men mag niet vergeten dat niemand minder zou krijgen dan voor de hervorming. Het nieuwe Gemeentefonds bestaat voor een gedeelte uit de samenvoeging van het oude Gemeentefonds, het Investeringsfonds en het waarborggedeelte van het Sociaal Impulsfonds. De gemeenten of lokale besturen waren zelf vragende partij voor het behoud van het waarborggedeelte. Dat wil ik even beklemtonen. Er is geen datum vastgelegd voor het eventuele aflopen ervan. Daardoor wordt de ruimte om te herverdelen klein. Dat is een politieke keuze die we perfect kunnen verdedigen.

De verdelingscriteria mogen niet van aard zijn dat de solidariteit wegvalt, maar er moeten voldoende prikkels overblijven zodat de gemeente zelf acties kan ondernemen om zo veel mogelijk in een eigen financiering te voorzien. Voor de ene is dat gemakkelijker dan voor de andere. Intussen zie ik gemeenten ergens ver van alles af liggen met industrieterreinen tot en met culturele infrastructuur, sportterreinen en sociale huisvesting. Andere goedgelegen gemeenten beschikken er dikwijls in veel mindere mate over. Dat is een politieke afweging die moet worden gemaakt. Sommige kiezers ondersteunen een beleid met weinig initiatieven, maar dat brengt beperkingen met zich mee. In sommige gemeenteraden wordt bijvoorbeeld hardop de keuze geuit om geen sociale huisvesting uit te bouwen omdat dit te zwaar op het OCMW weegt. In sommige gemeenten weet men twee maan-

den voor de verkiezingen al hoe de verkiezingsuitslag eruit zal zien, omdat men voldoende weet wat er in de gemeente aan de hand is en hoe men een politieke meerderheid kan verwerven. Er wordt een of andere vereniging ondersteund en deze of gene persoon wordt geholpen. Dat soort beleid komt men in alle strekkingen tegen. Het is wat schraal op het vlak van voorzieningen en beperkt aantrekkelijk, en dat beleid moet niet worden gestimuleerd. Een beleid dat blijkt geeft van durf en initiatief en openstaat voor veranderingen moet immers niet worden ontmoedigd.

Vandaag bevat het Gemeentefonds 1.706.763.000 euro. Alleen al met de indexvoet van 3,5 percent komt er in 2006 59.736.000 euro bij. Dat is tweemaal de begroting voor het departement Inburgering, toch een van de speerpunten van het Vlaamse beleid. Ik wil ook stellen dat ik goed met de VVSG samenwerk en hun expertise op prijs stel en een luisterend oor leg om uit hun ervaring te putten telkens als er een nieuw element op tafel ligt. De VVSG had vroeger het standpunt al ingenomen dat iedereen van de index moest kunnen genieten. De index bedraagt nu 3,5 percent, maar als alle gemeenten ervan genieten, is er geen herverdeling meer tenzij men het Gemeentefonds ongemeen hoog laat aangroeien. Ik wil wel, maar we zijn niet bij machte om dat te doen. De midelen zijn immers beperkt.

Misschien moet het nieuwe Gemeentefonds na de gemeenteraadsverkiezingen worden geëvalueerd. Men zou alle parameters onder de loep moeten nemen en nagaan of misschien niet nieuwe parameters moeten worden geïntroduceerd, mijnheer Brouns. Dat moet immers op gezette tijden gebeuren. Op dat moment zal het Gemeentefonds vijf jaar in functie zijn en is er een voldoende ruime periode achter de rug. In de periode na de gemeenteraadsverkiezingen is het klimaat ook voldoende sereen om dat te doen.

Vraag twee klopt niet, dat blijkt uit wat ik heb gezegd. U zegt het volgende: hoe valt het volgens de minister te verklaren dat fiscaal arme gemeenten minder uit het Gemeentefonds ontvangen dan fiscaal rijkere gemeenten? Dat is echter een verkeerde veronderstelling. Er gelden criteria en parameters waarbij men zowel met de kleine gemeenten, als met de centrumfunctie en het stedelijke karakter rekening houdt. Die afweging is gemaakt en tegelijkertijd werd iedereen de garantie gegeven dat ze er niet op zouden achteruitgaan. Het is een eerbaar compromis geworden. Het ideale ziet er misschien nog wat anders uit, maar dat kan bij de evaluatie na de gemeenteraads-

verkiezingen nog worden bijgestuurd. Er kunnen dan correcties worden aangebracht of nieuwe parameters geïntroduceerd.

De heer Hubert Brouns: Ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord. Ik heb zijn conclusie al genoteerd. De cijfers zijn wat ze zijn en staan genoteerd in het laatste nummer van Lokaal. Iedereen kan ze lezen. Cijfers zijn wel altijd interpreteerbaar al naar gelang de parameter die men gebruikt. Er zijn wezenlijk wel wat verschillen. De bedoelingen, namelijk het solidaire effect laten spelen, komen niet helemaal tot uiting. Ik ben blij dat de minister een evaluatie van de parameters aankondigt zodat kan worden nagegaan of niet kan worden bijgestuurd en er meer solidariteit speelt.

De minister stelt dat de gemeenten meer zelf de verantwoordelijkheid moeten opnemen om hun financiële draagkracht te verwezenlijken. De twee belangrijkste bronnen van inkomsten zijn ook de rechtvaardigste, namelijk de heffing op de personenbelasting en de heffing op de onroerende voorheffing. De rest neemt meer de vorm aan van retributies. Het komt erop neer dat er geld wordt geïnd om er diensten mee te kunnen betalen. Daar kan ook wel beleid mee worden gevoerd, maar er kunnen geen investeringen mee gebeuren. Het is dus niet zo eenvoudig. De meeste gemeenten trachten toch hun financiële draagkracht zo groot mogelijk te maken, maar zelfs al zouden de fiscaal arme gemeenten 11 percent heffen op de personenbelasting, dan liggen hun inkomsten toch nog een heel stuk lager dan bij de fiscaal rijkere gemeenten. Ik heb het vooral over de wanverhouding tussen de grote landelijke gemeenten en de kleinere centrumgemeenten.

De centrumgemeenten krijgen wellicht terecht een extra vergoeding voor de centrumfunctie, maar de onkosten die een landelijke gemeente moet dragen voor infrastructuur liggen vaak veel hoger dan de centrumgemeente die qua oppervlakte vaak kleiner is en veel minder infrastructuur moet onderhouden. Landelijke gebieden worden met evenveel milieunormen geconfronteerd als stedelijke gebieden. Rioleringen zijn voor een landelijk gebied heel wat kostelijker, en zo kan ik nog een tijdje voortgaan. Ik ben verheugd dat de parameters zullen worden geëvalueerd en dat zal worden nagegaan of er voldoende garanties zijn zodat ze ook aanvullend en solidair werken.

Minister Marino Keulen: Nog één opmerking. Wat goed is, wordt al snel evident. We hebben ook heel

wat administratieve formaliteiten afgeschaft. In Antwerpen hebben de maatschappelijke werkers bij de introductie van het nieuwe Gemeentefonds betoogd omdat er geen plannen meer moesten worden opgesteld voor het Sociaal Impulsfonds. Zij voelden zich bedreigd in hun job. Er is toen beslist dat de gemeenten zelf moesten evalueren hoe ze hun gelden wilden investeren. In de gemeenteraad moeten de lokaal verkozenen zelf groen licht geven aan de projecten die er op stapel worden gezet. Dat is ook een van de hervormingen van het nieuwe Gemeentefonds. Naast de geldelijke en inhoudelijke aspecten is geopteerd voor een administratieve vereenvoudiging die door iedereen is gesmaakt.

De heer Francis Vermeiren: Ik wil de balans opnieuw in evenwicht brengen. Ik wil de minister niet tegenspreken. De minister heeft duidelijk gesteld dat niemand minder mag krijgen, maar nadien zegt hij dat de VVSG de aandacht vestigt op het feit dat de indexatie voor bepaalde gemeenten niet speelt. Voor sommige gemeenten geldt dat intussen al drie jaar. Hoe lang zal dat nog duren?

Minister Marino Keulen: Ik zit zelf in mijn gemeente ook in dat geval. Dat zou een parameter kunnen zijn die opnieuw moet worden bekeken, en dat is precies wat ik daarnet heb gezegd. Er zijn gemeenten die dynamisch zijn en risico's hebben genomen en op zoek zijn gegaan naar investeerders. Vlaanderen heeft daarop gesteld dat die gemeente goed heeft gewerkt en vervolgens beslist dat zij geen indexatie meer krijgt. Dat is een negatief signaal voor dynamische en actieve lokale bestuurders. Ik ken uw verhaal, het is ook het verhaal van bijvoorbeeld Kapellen en Lanaken. Het zou goed zijn dit punt mee in rekening te brengen. Het feit dat de ene gemeente het beter doet dan de andere heeft soms te maken met objectieve omstandigheden, maar ook soms met dynamiek. Dat laatste vertaalt zich soms in omgekeerde effecten, en dat kan niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de fusie van intercommunales

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben me ervan bewust dat mijn vraag zich situeert in de schemerzone tussen de

concrete feiten en het algemeen belang, maar de problematiek overstijgt wel degelijk de concrete situatie die zich nu voordoet.

In Vlaanderen zijn er op dit ogenblik vier zuivere energie-intercommunales actief als distributienetbeheerders: Interelektra, IVEG, PBE en WVEM. Op 20 februari 2006 zijn de raden van bestuur van die vier intercommunales samengeroepen. Er werd meegedeeld dat de vier zuivere energie-intercommunales verregaand zullen samenwerken op het vlak van de operationele activiteiten via de oprichting van een nieuw bedrijf, waarvan de hoofdzetel in Brussel komt. Daarnaast zouden er vier sterk uitgebouwde regionale zetels komen bij de vier oprichtende energie-intercommunales.

Het nieuwe bedrijf zou een CVBA worden volgens privaatrecht. Het was de bedoeling dat de algemene vergadering van die intercommunales zou beslissen tot de oprichting van die CVBA in juni 2006. PBE heeft intussen afgehaakt, maar de drie andere intercommunales gaan ermee door.

Er was geopteerd voor een relatief klein hoofdkantoor. De verschillende kenniscentra, processen en activiteiten zouden vanuit één plaats centraal worden aangestuurd. Het doel van de nieuwe organisatie was dan ook alle operationele activiteiten, namelijk alles wat te maken heeft met de activiteit als distributienetbeheerder, gemeenschappelijk te maken. Daaronder zouden onder andere de aansturing van het personeel en de operaties vallen.

De vier intercommunales zouden blijven bestaan, en de huidige personeelsleden zouden in dienst blijven. Wel werden een aantal kaderleden aangesproken om naar de nieuwe CVBA over te stappen. Nieuwe personeelsleden zouden niet door de individuele intercommunales worden aangeworven, maar door de CVBA, dus door de privé-sector.

Dit is allemaal vrij snel gegaan. Er is heel weinig informatie over verspreid. De vakbonden hebben de informatie gekregen op het overlegcomité, maar ze hebben geen documenten gekregen. Ook de raden van bestuur kregen heel weinig documenten, en als ze er al kregen, dan werd hen gevraagd ze niet te verspreiden. De noodzakelijke informatie is dus alleszins niet ter beschikking gesteld. Uiteraard stelden niet alleen de werknemers, maar ook mensen uit de raden van bestuur zich daar vragen bij. Mijnheer de minister, die vragen wil ik ook aan u voorleggen.

De meeste mensen vragen zich af of er, gezien het tijds kader, niet meer onderzoek nodig is naar de

voor- en nadelen van zo'n samenwerking, vooraleer zulke belangrijke beslissingen worden genomen. Zelf hebt u in een omzendbrief, nummer 2006/02 van 3 februari van dit jaar, gezegd dat in het jaar van de provincieraads-, gemeenteraads- en districtraadsverkiezingen omzichtig met dat soort zaken moet worden omgesprongen. Er mochten geen beslissingen meer worden genomen die het beleid van de nieuwe raden of de toekomstige ontwikkeling van de financiën nodeloos zouden bezwaren. Het spreekt voor zich dat de geschetste vorm van samenwerking nochtans belangrijke repercussies heeft op dat vlak.

Indien het toch zou doorgaan, overweegt u dan in te grijpen en de samenwerking te vernietigen of ten minste uit te stellen totdat de nieuwe gemeenteraden zijn samengesteld?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Laurys, het dossier dat u beschrijft, is me bekend. Het is niet zo dat er een nieuwe intercommunale of intergemeentelijke samenwerking wordt opgericht of dat er een statutenwijziging wordt doorgevoerd. Een aantal zuivere intercommunales proberen samen te werken op bepaalde domeinen, die u ook geschetst hebt. Ze liggen in de sfeer van het administratieve beheer, het personeelsbeleid en de boekhouding.

De intercommunales doen dit vooral om te streven naar een optimalisatie van de kosten. Zeker in de wereld van de energie, waarin deze intercommunales of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bedrijfsmatig actief zijn, wordt vandaag de dag gewerkt op het scherp van de snee. Daarom moeten ze de kosten goed onder controle houden. Een nieuw intergemeentelijk samenwerkingsverband, of een intercommunale zoals het in de volksmond nog steeds heet, kan niet worden opgericht, want dan geldt inderdaad de sperperiode. Ook kan er nu geen statuutswijziging worden doorgevoerd.

U stelt me echter een hypothetische vraag, en daar kan ik niet op antwoorden. Als ik evenwel het dossier of een klacht hierover ontvang, dan wordt het bekeken overeenkomstig het formele toezicht.

Voor zover ik op dit ogenblik kan beoordelen, is er echter geen sprake van een nieuw intergemeentelijk samenwerkingsverband of een statuutswijziging. Wel wordt er een bedrijfsmatige rationalisering nagestreefd en wordt geprobeerd de kosten te opti-

maliseren. Zo proberen ze overeind te blijven in een hyperconcurrentiële omgeving als kleine spelers, wat ze in de Europese context wel degelijk zijn.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik vrees dat u de situatie ietwat onderschat. Als ik namelijk lees wat ze van plan zijn, dan blijkt dat het wel degelijk de bedoeling is een nieuwe maatschappij op te richten. De intercommunales willen de activiteiten van de distributietbeheerders gemeenschappelijk maken. Het feit dat het personeel dat nieuw wordt aangeworven, niet meer onder de intercommunales valt maar onder de CVBA, dus een privaatrechtelijke organisatie, is een gevaarlijk feit.

Ik vraag me zelfs af wat de gevolgen zullen zijn van de oprichting van zo'n privaatrechtelijk bedrijf voor het voortbestaan van de openbare energieverdeling in Vlaanderen. Dat is niet onbelangrijk. Kan het feit dat hier een privé-bedrijf wordt opgericht, niet worden beschouwd als een eerste, weliswaar voorbereidende stap naar een overname van de energiesector door de privé-sector?

We kunnen ons voorstellen dat zo'n operatie een soort openbaar karakter heeft. Het zou een soort opdrachthoudende vereniging van publiek recht kunnen zijn. In dat geval zou ik me niet ongerust maken, maar nu gaat het naar de privé-sector. Het gevaar daarvan is groter dan wat nu uit uw antwoord blijkt.

Minister Marino Keulen: Ik herhaal dat het dezelfde zuivere intercommunales zijn die die actie ondernemen. De gemeenten zijn er als aandeelhouders ook bij betrokken. Vaak wordt van de intercommunales het beeld opgehangen dat ze tegenover de gemeenten staan. Uit mijn ervaring blijkt er echter een goede wisselwerking te zijn. Zeker bij het doorvoeren van grote operaties wordt altijd nagegaan of er wel een draagvlak voor bestaat, ook onder politici. Er wordt dus niet zomaar in het ijle gehandeld. Dat beeld stemt niet met de praktijk overeen.

Het gaat erom dat deze intercommunales een toekomst moeten kunnen hebben in een omgeving waar fusies aan de orde van de dag zijn. Daar worden ook ongelooflijke bedragen voor ingezet. Kijk maar naar wat er gebeurd is in Frankrijk, waar de Italianen om de hoek komen kijken. Daarbij zijn bedragen genoemd die zelfs onwezenlijk zijn voor mensen die

met overheidsbegrotingen bezig zijn. Het is dus net de bedoeling de eigen identiteit te behouden en de plaats van de kleine spelers te vrijwaren voor de toekomst.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de minister, ik hoop dat u gelijk hebt, maar ik ben er niet helemaal gerust in.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mobiliteit en de evaluatie van het personeel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, we blijven met mijn vraag in de sfeer van de intercommunales. Mijn vraag heeft specifiek betrekking op het personeel, de evaluatie en de mobiliteit.

Het decreet van 6 juli 2001 heeft het 'intercommunale landschap' grondig gewijzigd. Onder andere in artikelen 47 en 54 van het decreet staan specificaties over de samenstelling van de raden van bestuur. Er staat duidelijk dat de gemeentelijke deelnemers in de meerderheid moeten zijn. Op het terrein blijkt er echter onduidelijkheid te zijn over het personeelsbeleid, specifiek over de evaluatie van de statutaire personeelsleden. Er zijn samenwerkingsverbanden waar die evaluatie door de privé-partner gebeurt. U hebt in oktober 2003 op een parlementaire vraag duidelijk geantwoord dat het directiecomité moet worden samengesteld uit een meerderheid van gemeentelijke deelnemers.

Mijn vraag heeft ook betrekking op de krachtlijnen-Kelchtermans. Zijn die integraal van toepassing op het personeel van de intercommunales? Overal in beleidsnota's en -brieven heeft men de mond vol van een grote mobiliteit. Het wordt belangrijk gevonden dat personeelsleden kunnen worden ingezet in lokale besturen, provincies, intercommunales en dergelijke. Het is echter onduidelijk of dat ook van toepassing is op het personeel van die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Mijnheer de minister, zijn de zogenaamde krachtlijnen-Kelchtermans integraal van toepassing op het personeel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden? Kunnen bijgevolg personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband via een mobiliteitsregeling ook tewerkgesteld worden bij een deelnemende gemeente? Kunnen personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband geëvalueerd worden door evaluatoren die behoren tot de privé-partner? Bent u op de hoogte van het feit dat dit in bepaalde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden het geval is? Zo ja, welke maatregelen hebt u dan genomen om daartegen op te treden, of welke maatregelen kunt u ertegen nemen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, collega's, het kan uiteraard niet dat een personeelslid van een privé-partner een personeelslid van een intercommunale evalueert. Of het nu een contractueel of een statutair personeelslid is, het is niet mogelijk. Dat is een duidelijk principe dat geen verdere uitleg behoeft. Ik heb er ook nog geen klachten over ontvangen, en er zijn me geen feiten bekend.

Mobiliteit is vandaag alleen mogelijk binnen een bestuur. Er is dus ook geen mobiliteit mogelijk van de lokale besturen naar Vlaanderen of omgekeerd. Personeelsleden kunnen bijgevolg alleen overstappen door mee te doen aan examens. Wel is dat een van de doelstellingen van deze regering, die onder de bevoegdheden van minister Bourgeois valt.

In de praktijk gebeurt het wel dat mensen overstappen, maar dan nadat ze aan examens hebben deelgenomen. Zo zijn er mensen van de administratie Arohm die meedoen aan een examen bij een gemeente en daar stedenbouwkundig ambtenaar worden, of Vlaamse gewestelijk ontvangers die meedoen aan een examen voor ontvanger bij een gemeente of een OCMW. Spontaan doorgroeien na een aantal jaren gefunctioneerd te hebben in een of ander bestuur om zijn horizon te verruimen, kan vandaag nog niet, maar deze regering heeft dat als doel vooropgesteld, en er wordt aan gewerkt. In de praktijk is het niet zo gemakkelijk te realiseren, maar het zou wel goed zijn.

De krachtlijnen-Kelchtermans betreffen de sectorale akkoorden die voor de lokale besturen worden afgesloten in het Comité C1. Dat is de onderafdeling Vlaamse Gewest en Vlaamse Gemeenschap van het

comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten. Over de toepassing van deze akkoorden op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden werden in het verleden reeds vragen om uitleg gesteld. U verwijst naar oktober 2003, toen er een vraag over werd gesteld door de heer Laurys en de heer Holemans, waarop werd geantwoord door mijn voorganger en uw gemeentegenoot, de heer Van Grembergen.

Artikel 69 van het decreet van 6 juli 2001, dat betrekking heeft op de intergemeentelijke samenwerking, schrijft voor dat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hun personeelsstatuten moeten vaststellen met inachtneming van de beginselen van behoorlijk bestuur. Dat behelst ook de sectorale akkoorden van het Comité C.

Krachtens de wetgeving op het syndicaal statuut vallen de lokale besturen onder de bevoegdheden van het Comité C1, waarbinnen sectorale akkoorden voor het personeel van de lokale besturen en de provincies tot stand komen. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden maken zonder twijfel deel uit van de lokale besturen: het zijn de verlengstukken van de gemeenten.

Voor hen gelden dan ook de principes van de sectorale akkoorden, tenzij die zelf specifieke of afwijkende bepalingen bevatten. Het loopt immers niet altijd voor 100 procent gelijk. De gemeentelijke vertegenwoordigers zitten mee rond de tafel en kunnen bij de besprekingen in het Comité C beoordelen of ze het aangewezen achten dat er verschillen ontstaan tussen de statutaire bepalingen van het eigen gemeentepersoneel en die van het personeel van de samenwerkingsverbanden waaraan ze deelnemen.

De sectorale akkoorden creëren echter geen rechtstreeks afdwingbare rechten voor het personeel. Dat is belangrijk. Ze zijn richtinggevend, en de meesten houden zich daar volledig aan. Als echter in een sectoraal akkoord bijvoorbeeld wordt vastgelegd dat er voor zoveel euro maaltijdcheques worden toegekend aan het personeel, dan kan, als het bestuur dat niet doet, het personeelslid dat niet afdwingen op grond van het sectoraal akkoord. Als anderzijds een bestuur expliciet beslist geen maaltijdcheques te geven, dan kan het gedupeerde personeelslid terecht bij de toezichthoudende overheid, de minister van Binnenlandse Aangelegenheden, om op basis van de sectorale akkoorden die bepaling ongedaan te doen maken. Dat is een verschil met de bij konink-

lijk besluit algemeen bindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten in de privé-sector, die een ander juridisch gehalte hebben.

Deze akkoorden bevatten in elk geval de vertaling van de algemene rechtsbeginselen van behoorlijk bestuur, die steeds van toepassing zijn bij overheids-handelingen, zoals objectiviteit, gelijke toegang tot het openbaar ambt, de motiveringsplicht, het gelijkheidsbeginsel en het zuinigheidsbeginsel. Bij de uitoefening van het toezicht zal de toezichthoudende overheid dan ook verwijzen naar die beginselen, die ook in de samenwerkingsverbanden evident zijn, veeleer dan naar de omzendbrieven waarbij de sectorale akkoorden worden meegedeeld, rekening houdend met de recente rechtspraak van de Raad van State.

Hiermee heb ik vrij omstandig geantwoord op uw vraag. De sectorale akkoorden zijn richtinggevend, en de meesten houden zich eraan. Dat is ook goed, want het is de meerwaarde van het sociaal overleg. Op zich zijn ze echter geen objectieve juridische grond waaruit men rechten kan puren. Pas als ertegeen wordt ingegaan, kan de toezichthoudende overheid optreden om het 'onrecht' ongedaan te maken.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u zo bondig en duidelijk antwoordt op mijn vraag over de evaluaties. Het blijkt dat het in de praktijk wel al gebeurd is, met name in het Gentse, maar het is goed dat dat nu wordt rechtgezet.

U had het over de mobiliteit tussen de besturen, maar u zegt ook duidelijk dat het niet kan als de gemeenten betrokken zijn in een intergemeentelijke samenwerking. Het personeel dat daarin tewerkgesteld is, kan dus ook niet naar de gemeente overstappen.

Minister Marino Keulen: Dat is een aparte rechtspersoon. Hetzelfde geldt voor de overstap van gemeenten naar provincies of naar Vlaanderen. We zijn in heel veel dingen gezamenlijk betrokken. Samen vormen we het binnenlands bestuur, maar het zijn allemaal aparte rechtspersonen. Daarom zijn er nog altijd examens. Er zijn gemeenten, OCMW's, provinciebesturen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, Vlaanderen en al zijn departementen, en ook nog de VOI's die nu in agentschappen zijn

omgezet. We kunnen het principieel heel gemakkelijk eens worden, maar in de praktijk vergt het heel wat inspanningen en juridische vindingrijkheid om daar iets aan te veranderen. Het is echter de moeite waard om het te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
